

november 2017

Ten Dienste

Kerkblad van de
Protestantse Gemeente
te Maarn-Maarsbergen

website: www.pknmm.nl

Colofon

Redactie : A.G. Sybesma, Eekhoornlaan 11,
tel. 443943
E.A.M. Donker, Neptunushof 9, tel. 443275
A.C. van Soomeren, Prinseheuvellaan 30,
tel. 443728

Administratie : E.J. van den Brink, Sparrenlaan 10,
tel. 442539

Bezorging : H.C. van Harten, Kapelweg 30, tel. 442063

Abonnementsprijs : € 10,00 Per post € 27,50

ING rekening : NL42INGB0003949783 t.n.v. Ten Dienste

E-mailadres : tendienste@pknmm.nl

Kopij : **Inleveren uiterlijk vrijdag 17 november**
Liefst in Wordformaat per e-mail naar
tendienste@pknmm.nl

TER OVERWEGING	4
KERKDIENTEN	6
DIACONALE COLLECTEN	8
GEZAMENLIJK NIEUWS	10
ONTMOETINGSKAPEL	15
DORPSKERK	17
LEERHUIS “DE VALKENBURCHT”	20
BERICHTEN UIT KERK EN SAMENLEVING	21
MUTATIES ..... FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.	
FINANCIEN	23
DIACONALE COLLECTEN OPBRENGSTEN SEPTEMBER 2017	23
OVERIGE MEDEDELINGEN	24

TER OVERWEGING

Wittenberg en de wind

Donderdag 5 oktober was ik met een groep uit Doorn, Maarn en Woudenberg in Wittenberg. We waren op Lutherreis. Op maandag begonnen op de Wartburg, het hooggelegen slot waar Luther een poos uit de wind werd gehouden. Op de Rijksdag in Worms vogelvrij verklaard, kon hij door wie dan ook worden gekidnapt. Dat deed keurvorst Frederik de Wijze dan maar zelf om Luther te beschermen. Die ging vervolgens een poos als jonker Jörg door het leven. Op de Wartburg vertaalde hij in tien weken het Nieuwe Testament vanuit de Griekse versie van Erasmus in het Duits. Later volgde het Oude Testament. Zo werd de Bijbel voor ieder toegankelijk, een reusachtige omwenteling!

Terug naar Wittenberg. Het stormde die 5^e oktober en het regende; puur herfstweer. Maar er was koffie en de tentoonstelling in het Lutherhuis was rijk en zeer de moeite waard. We gingen ook naar de Stadtkirche, waar Luther veel gepreekt heeft. Een prachtig gerestaureerde kerk met veel indrukwekkende schilderijen van Lucas Cranach over bijbelse taferelen. Nu hebben we filmpjes op internet, maar toen hadden ze Cranach. En het volk moest bijbelkennis hebben vond Luther. En zo schilderde Cranach het ene schilderij na het andere. Er moeten er zeker wel 5000 geweest zijn.... Buiten vlogen de dakpannen ons om de oren. Mensen hielden zich met moeite staande. Terrasstoeltjes vlogen op de markt in het rond en zelfs parasols met verzwaarde voet zag je aarzelen of ze niet ook de lucht in zouden gaan. Het tingelde, het jengelde. Alles wat los, maar ook alles wat vast zat, ging meedoen.

Aan het eind van de middag kwamen we bij de Slotkapel. We wilden de grote deuren zien waar Luther zijn stellingen op bevestigde. Dat ging niet. Even daarvoor was een groot stuk steen van de toren gekomen, zeker een meter lang. Absoluut dodelijk voor wie daaronder zou hebben gelopen. Rood-witte linten voorkwamen rampen. Binnen in de kapel (we waren er via een andere ingang gekomen) was het betrekkelijk rustig. Daar, natuurlijk daar, zongen we als groep het Lutherlied.

Waar gaat dat lied over? Over oerkrachten, alles verwoestend geweld, over de vijand, over satan, over de wilde wateren. Ik citeer zowel uit het lied als uit Psalm 46 waarop het lied gebaseerd is. Je houdt het niet als je in je eentje te midden van die krachten stand moet houden met je geloofje. Waarom is het zo'n krachtig lied? Waarom hadden mensen er houvast aan? Waarom was het in de jaren na de aanslag op de Twin

Towers in New York het meest opgegeven lied in Amerikaanse kerken? Gaat God ook tekeer te midden van de machten? Nee, in het hart van het lied gaat het over ander water, over een rivier, die de stad van God verheugt. Een bron in de stad, zodat je niet omkomt, zodat je staande blijft. Góð is in het midden van de stad. Hij is een toevlucht en sterkte, ten zeerste bevonden een hulp in benauwdheden. (NBG-vertaling 1951). Wij leven in een uiterst gewelddadige, schreeuwerige wereld. Helse taferelen en duivelse daden trekken regelmatig in de journaals voorbij. Van een schaal die Luther zich niet heeft kunnen voorstellen. Psalm 46 is daarin een ankerpunt. Het geheim van Gods kracht ligt middenin dat lied. In het innerlijk van de stad ligt de zekerheid, is er dat water. Wij leven bij dat geheim. Onze stad mag belegerd worden, ten dode opgeschreven staan. Maar altijd weer mogen we blijven bij die hoge inzet van Psalm 46. Toen we Wittenberg verlieten, zagen we het op de gehavende toren van de slotkapel. De koperen letters schitterden in de inmiddels tevoorschijn gekomen zon. De bus draaide met de woorden hoog op de toren mee. Daar stond het in de afnemende orkaan luid en duidelijk: 'Ein fester Burg ist unser Gott'. En zo vervolgden we onze reis.....

ds. Aleida de Hoog

KERKDIENSTEN

Ontmoetingskapel

- 05 nov. 10.00 uur ds. G. Morsink
12 nov. 10.00 uur dhr. R. van Riezen
19 nov. 10.00 uur mw. A. Six - Wienen
26 nov. 10.00 uur ds. A. de Hoog; laatste zondag kerkelijk jaar
03 dec. 10.00 uur ds. K. Zwart*; 1^e advent

* Tiernernevendienst

Dorpskerk

- 05 nov. 10.00 uur ds. A. de Hoog
12 nov. 10.00 uur ds. A. den Besten; Heilig Avondmaal
19 nov. 10.00 uur ds. K. Kwint
26 nov. 10.00 uur ds. A. den Besten; laatste zondag kerkelijk jaar
03 dec. 10.00 uur ds. A. den Besten; 1^e advent

De Valkenburcht

- 05 nov. 10.00 uur drs. G. van Hierden
Gen.12 :1-3;16:1-3 en 15-16; 21:1-7;25:1-11;
Zonen van Abraham
12 nov. 10.00 uur dr. G. Hoekveld-Meijer
De zonen van Isaäk; Genesis 25
19 nov. 10:00 uur ds. L. van Liere
De zonen van Jakob; Genesis 49
26 nov. 10.00 uur ds. A. M. Booij
Jezus, Mensenzoon en/of Gods zoon.
Daniël/Mattheus
03 dec. 10.00 uur ds. F. Westermann
Sions verlossing; Jes. Matth. Deut.

Bij de diensten in de Dorpskerk en de Ontmoetingskapel

Hieronder vindt u de mogelijke lezingen in de Ontmoetingskapel en in de Dorpskerk. Gastpredikanten kunnen afwijken van het leesrooster.

Voor **zondag 5 november** staat Spreuken 9 vs. 1 t/m 18 op het leesrooster als lezing uit het Oude Testament. De Evangelielezing is Johannes 4 vs. 47 t/m 54.

Op **zondag 12 november** wijst het leesrooster woorden uit Jesaja 48 aan en komt de Nieuw Testamentische lezing niet uit één van de Evangelieën maar uit 1 Tessalonicenzen 4 vs. 13 t/m 18.

Op **zondag 19 november** kunnen we mogelijk woorden uit Ezechiël 34 vs. 11 t/m 17 vernemen naast de Evangelielezing uit Matteüs 25 vs. 31 t/m 46.

Zondag 26 november is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Op deze zondag -die ook wel Eeuwigheidszondag wordt genoemd- worden de namen genoemd van de gemeenteleden die in dit kerkelijk jaar zijn overleden. Uit de Schriften lezen we in de Ontmoetingskapel op deze zondag: Genesis 50: 22-26 en Exodus 2: 1-10. Het gaat over het einde van het leven, over de dood in Egypte en over een nieuw begin, eveneens in Egypte. De lezingen in de Dorpskerk zijn nog niet bekend.

Zondag 3 december is de eerste advent. De Bijbel is een boek vol verwachting en dat is door Kind op zondag gethematiseerd. Deze eerste advent staat Jesaja 40 vs. 1 t/m 11 op het leesrooster en is de Evangelielezing Marcus 13 vs. 24 t/m 37.

In beide kerken is er kindernevendienst en kinderoppas. In beide kerken is er elke zondag na de dienst gelegenheid om elkaar te ontmoeten en na te praten rond koffie, thee of limonade.

In beide kerken is er een ringleiding voor mensen met een gehoorapparaat. In de Ontmoetingskapel zijn grote letterliturgieën aanwezig.

ds. Aleida de Hoog en ds. Andries den Besten

DIACONALE COLLECTEN

De diaconale (eerste) collecten november 2017

- 05 nov.   **Theologie doceren in Hong Kong**
Het Luthers Theologisch Seminarie in Hong Kong leidt studenten op tot predikant of theologisch docent. Daarnaast biedt het seminarie ook theologische toerusting voor leken.
- 12 nov.   **Vluchtelingkinderen in Nederland**
Kinderen die opgroeien in een asielzoekerscentrum hebben geen eigen kamer, zien dagelijks verdrietige en gespannen volwassenen om zich heen, moeten regelmatig verhuizen en leven voortdurend in onzekerheid of ze mogen blijven. Zij hebben vaak traumatische dingen meegemaakt voor ze naar Nederland kwamen en krijgen in een asielzoekerscentrum nog eens veel te verwerken. Kerk in Actie staat samen met andere organisaties op de bres voor deze kinderen. Zo maakt Kerk in Actie vrolijke vakantieweken voor vluchtelingkinderen, recreatieve en sportactiviteiten in asielzoekerscentra en individuele rechtshulp of juridische bijstand mogelijk. Collecteer mee, om het dagelijks leven van vluchtelingkinderen kleur te geven en voor hun rechten op te komen.
- 19 nov.   **Stichting Epafra**
Sinds 1984 vragen we aandacht en steun voor Nederlanders die vast zitten in buitenlandse detentie. Van de overheid, van de politiek, van kerken en tal van andere organisaties. Met die steun kunnen wij gevangenen bezoeken en hen helpen met het oppakken van hun leven. Wat we met de financiële steun en subsidies voor gedetineerden gerealiseerd hebben, is terug te vinden in onze jaarverslagen.
- 26 nov.   **Hospice Heuvelrug**
Hospice Heuvelrug is een kleinschalig gastenhuis, waar liefdevolle en respectvolle zorg wordt geboden aan mensen voor wie het niet mogelijk of wenselijk is om de laatste levensfase thuis door te brengen. Als High Care hospice biedt het hoogwaardige palliatieve zorg aan ongeneeslijk zieken. Professionele verpleegkundige zorg is dag en nacht aanwezig.

Het team van vaste medewerkers komt, samen met geschoolde kook- en zorgvrijwilligers, zoveel mogelijk tegemoet aan de wensen van de gast in een huiselijke ambiance. Daarnaast is er aandacht voor de (psycho)-sociale, emotionele en/of spirituele aspecten van zowel de gast als zijn/haar naasten.

03 dec.

Stichting Betheljada

Stichting Betheljada is in november 1979 opgericht door mevrouw Annie Bischof.

Mevrouw Bischof is zeven jaren werkzaam geweest als verpleegkundige in het binnenland van Suriname, bij de Trio-indianen. Tijdens een verlofperiode in Nederland is haar gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken om in Nederland opvang te verzorgen voor kinderen met een meervoudige handicap uit Suriname. Het bleek niet haalbaar om de kinderen naar Nederland te halen, maar de mogelijkheid om een tehuis in Suriname op te zetten bood zich aan.

Mevrouw Bischof begon toen met fondsenwerving en verkocht souvenirs om aan een startkapitaal te komen. Tevens startte zij met werken in de instelling "Het Bouwhuis" te Enschede om een jaar theoretische en praktische kennis op te doen voor haar grote taak in Paramaribo.

In 1979 werd door de Stichting Zwakzinnigen Zorg in Ontwikkeling (Z.Z.O.), voorheen Johannes Stichting, geld beschikbaar gesteld om het terrein en de oude planterswoning aan de Cornelis Jongbawstraat te kopen. Niet lang daarna was de oprichting van Stichting Betheljada een feit.

GEZAMENLIJK NIEUWS

Uit de kerkenraad

Op het moment dat ik dit stukje voor Ten Dienste schrijf, is de vakantieweek met verhalen in volle gang. Tijdens de herfstvakantie is er van woensdag tot en met vrijdag iedere morgen een programma voor de kinderen van de basisschool. Op zondag wordt de week afgesloten met een kinderkerkdienst in de Ontmoetingskapel. Het initiatief voor deze week is genomen door een aantal vrouwen uit het dorp die niet aan onze gemeente verbonden zijn. Samen met gemeenteleden is deze week nu voor de tweede keer georganiseerd. Voor mij is deze activiteit een goed voorbeeld van hoe wij als gemeente kerk kunnen en, wat mij betreft ook, willen zijn.

In het beleidsplan voor onze gemeente heeft de kerkenraad opgenomen dat we een herberg en een reisgezelschap willen zijn. De herberg duidt op een plaats voor rust en bezinning, waar aandacht en warmte gevonden kunnen worden. Als reisgezelschap willen we ook anderen van buiten onze gemeente ontmoeten om samen te bouwen aan een betere en rechtvaardige wereld. Grote woorden die in het klein beginnen en, in het geval van de vakantieweek met verhalen, ook letterlijk bij de kleinsten beginnen.

Naast dit prachtige voorbeeld van gemeente zijn, zijn er nog veel meer activiteiten binnen onze gemeente waar we blij van worden en die aansluiten bij ons verlangen om 'herberg' en 'reisgezelschap' te zijn. Om onze wensen en ambities vorm te geven, zijn er vele handen nodig die het werk licht maken. In dat kader wil ik ook een zorg met u delen. Voor een groot aantal ambtsdragers loopt hun termijn in september 2018 af. Een aantal van hen heeft zijn of haar termijn al eens verlengd. Voor anderen zijn er redenen geen verlenging te willen. Bij dezen doe ik u het vriendelijke verzoek om alvast eens na te denken of u bereid bent om zitting te nemen in de kerkenraad. Er zijn verschillende mogelijkheden om hieraan gestalte te geven. We gaan graag met u in gesprek om te onderzoeken welke vorm bij u past. Als gemeente willen we graag alle ambten van de kerkenraad ingevuld zien, zodat er verder gebouwd kan worden aan ons gemeente-zijn en de plannen die wij met elkaar geformuleerd hebben.

Als u overweegt in de kerkenraad zitting te nemen en hier eens over door wilt praten, dan kunt u één van de kerken-raadsleden benaderen. Als kerkenraad zullen wij ook gemeenteleden persoonlijk vragen de gelederen te komen versterken. Ik zou zeggen: "Wordt vervolgd".

Met vriendelijke groet,
Henk Jongsma

Feest van de Geest 2018

Zeven oktober 2017

Ooit zo'n hectische dag meegemaakt???

08.45 uur de Ludenkapel, 09.05 uur bezichtiging Parklaan kerk, 09.35 uur de Grote Kerk in Driebergen, 09.55 uur de Petrus banden kerk in Driebergen.....hé, hé eindelijk, 12.10 uur de Ontmoetingskapel in Maarn..... Gelukkig, 12.35 uur.....een lunch in de Voorhof in Woudenberg.

Natuurlijk weer even het wandkleed bewonderd want het hangt nog steeds prominent aanwezig, in de kerk. Het is door de kerkelijke gemeente gekocht! De inspiratiebron voor het kleed was het labyrint.

Vijf voor twee, de Dorpskerk. En dan nog te laat aankomen omdat we voor het stoplicht stonden te wachten..... Dick vertelde enthousiast over "zijn" kerk. Zo ging de reis uur na uur maar door, tot we, ver in de middag aankwamen in de Michaëlkerk in Leersum. Einde van de reis, afsluiten met een kop koffie of thee.

Moe maar voldaan, zou ik zeggen, want op deze manier hebben we als leden van de werkgroep en de kunstenaars wel alle kerken kunnen zien! Alle kerken die meedoen aan **Feest van de Geest 2018** zoals u begrijpt. Overall in de kerken waren contactpersonen aanwezig en overall werd

verteld, geluisterd, gevoeld, gevraagd en foto's gemaakt. Niet alleen foto's en video door Arie Korving maar zeker ook door de kunstenaars die een bepaalde kerk goed in hun herinnering wilden bewaren.

Wie weet krijgen ze die kerk wel toegewezen, dat zou mooi zijn!

Betty de Jong en Arie Korving

Luther en zijn leven

Een reis van 2 tot en met 7 oktober door gemeenteleden van de PKN kerken uit Woudenberg, Doorn, Maarn e.o. De reis stond onder leiding van ds. Aleida de Hoog uit Doorn.

Op de heenreis bezochten we de Wartburg. Luther was in de ban gedaan en dus vogelvrij. Op deze burcht kreeg hij door toedoen van de keurvorst Frederik de Wijze onderdak en een andere naam. Hij vertaalde de Bijbel hier in het Duits. Vele andere geschriften kwamen hier ook van zijn hand.

Luther protesteerde hierin tegen de aflaat en tegen andere misstanden in de RK kerk. Tijdens Luthers leven werd de boekdrukkunst uitgevonden, hetgeen een veel snellere verspreiding van zijn werken tot gevolg had. Dit is te vergelijken in onze tijd met: brieven versturen per post of gebruik maken van internet.

De volgende dag bezochten we Erfurt. Een zeer gedreven gids met een grote bos sleutels leidde ons langs hoogtepunten uit het leven van Maarten Luther: de Dom, de Kaufmannskirche en het Augustijner klooster (hier was Luther monnik). In de fraaie kapel van dit klooster zongen we het Lutherlied. Ik mocht het kabinetorgel bespelen. Ook waren hier schilderijen te zien van de bekende schilder Lucas Cranach, van Luther en van zijn vrouw Catharina von Bora, De gids gaf ons zeer veel informatie.

In Weimar heeft Luther gepreekt en woonde en werkte tweehonderd jaar later Bach. 's Morgens bezochten we de fraai gerestaureerde Herderkirche, 's middags het nabij gelegen concentratiekamp Buchenwald. Dat ook een opleidingskamp was voor de SS. Aangrijpend was de tentoonstelling in het documentatiecentrum. Onder de Nederlandse namen waren o.a. W. Drees en W.F. Pieck (schilder).

In Leipzig bezochten we de bekende Thomaskirche en de Nikolaikirche. Bach was cantor-organist in de Thomaskirche. Wij hebben er een kleine kerkdienst bijgewoond, met een motet, orgelspel, zang en een korte

meditatie. In de Nikolaïkirche is Luther ook wel voorgegaan. Vóór 1989 begon men hier al vreedzame bijeenkomsten te houden tegen de onvrijheden van het communisme. Dat groeide zo uit, dat de mensen niet meer in de kerk konden. Vanuit de kerk werden de vreedzame protesten geleid die uiteindelijk tot de val van de muur leidden.

In Wittenberg bezochten we onder andere de bekende Slotkapel: een tamelijk grote kerk. Aan de deur werden de 95 stellingen waarschijnlijk door de pedel van de universiteit bevestigd. Dat Luther ze zelf op de deur spijkerde is niet historisch. Speerpunt van de stellingen vormde de aflaat. Bewijsstukken om 'minder lang in het vagevuur te verblijven'. In de fraaie kerk bevinden zich de graven van Luther en Melancton.

Het bezoek aan Eisleben was op de laatste dag (ook reisdag naar huis). In deze plaats is Luther geboren en gestorven. In een van de kerken werd Luther op St. Maarten, op 11 november 1483, gedoopt. De originele doopsteen wordt hier bewaard. Ook is een fraai doopbad in een nieuwe vloer geïntegreerd. Hier kan gedoopt worden door onderdompeling. Gemeenten van elders hebben voor deze plechtigheid ook veel belangstelling. Net zoals in ons land is hier ook sprake van een bezinning op de doop. De gemeente ter plaatse heeft hier een heel project van gemaakt.

Al met al was het een leerzame reis om met genoeg naar terug te kijken.

Clarie en Piet Rijksen

Schoenmaatjes gezocht

Als schoenmaatje laat je weten dat je aan een kind in een ontwikkelingsland denkt door een schoenendoos te vullen met schoolspullen, toiletartikelen en speelgoed. Zo wordt een simpele schoenendoos een onvergetelijk cadeau!

Zo kunnen wij in Nederland als Schoenmaatjes iets concreets doen voor kinderen in arme landen. De schoenendozen gaan naar kinderen op scholen, in weeshuizen, vluchtelingenkampen en opvangcentra voor straatkinderen. Zij vinden zo'n cadeau erg bijzonder! De schoolspullen uit de schoenendoos helpen de kinderen op school en geven hen een betere toekomst.

De gevulde schoenendozen gaan naar kinderen in ontwikkelingslanden. Edukans Schoenmaatjes werkt al 20 jaar samen met lokale partnerorganisaties uit de verschillende landen, zij delen de dozen uit.

U kunt ook meedoen en een schoenendoos vullen en versieren. Versierde en gevulde dozen kunt u tot en met 23 november inleveren op basisschool “de Ladder” of “de Meent” in Maarn, De Merseberch in Maarsbergen of op zondag 12 en/of 19 november in de kerk in Maarn of Maarsbergen voor of na de dienst.

Wilt u of kunt u niet met de actie meedoen, maar wilt u wel een gift doen voor de verzending van de dozen, dan kan dat ook door het machtigingsformulier in te vullen en in te leveren.

Wij hopen dat we op vrijdag 24 november vele, goed gevulde dozen naar het inzamelpunt kunnen brengen.

Alvast hartelijk dank,
namens de werkgroep

Een welgemeend bedankje

Door een ongelukkige val ben ik lange tijd van huis geweest. Eerst in het ziekenhuis en later in een verpleeghuis. Ik heb veel kracht en steun kunnen halen uit alle warme belangstelling van de gemeenteleden en de dominee. Hartelijk dank voor alle mooie bloemen en kaarten! Inmiddels ben ik weer thuis en krijg voorlopig nog therapie. Ik ben er nog niet, maar het gaat gelukkig de goede kant op!

Hartelijke groet,
Mevrouw Hienekamp

Hartelijk dank

Hartelijk dank voor de belangstelling, kaarten en de mooie bos bloemen. Het doet ons erg goed. Hugo gaat gelukkig stap voor stap vooruit, maar er is nog een lange weg te gaan.

Met vriendelijke groet van ons alle twee,
Rineke Verschoor

Dank

Wat ben ik bedacht met bloemen en vele kaarten en telefoontjes na mijn fietsval. Zowel in het ziekenhuis in Amersfoort als in het Zonnehuis in Doorn en ook nu nog thuis.

Ik wil u allemaal heel hartelijk danken hiervoor. Dit deed en doet mij zo goed.

Groeten van de Haarweg,
Sjaan van de Waerd-Schotte

ONTMOETINGSKAPEL

Nieuws van Aleida de Hoog

Op een zonnige herfstdag ben ik met dit bericht bezig. Alom met zon overgoten kleurig blad, een aangename temperatuur, hond op m'n voeten. Wat wil een mens nog meer.....

In het vorige nummer beloofde ik u op Luther terug te komen. Daarvan getuigt de overweging voorin dit blad. Daarnaast schreef Piet Rijksen een verslagje van deze week. We hebben het goed gehad. Het weer zat niet elke dag mee, maar wat we hebben gezien en ervaren, vergoedde veel. En de sfeer in de groep was goed. Luther is in Duitsland een hype dit jaar. Je kunt een playmobil figuurtje van hem kopen en bijvoorbeeld, ook Luthersokken. Die heb je nodig om stevig in je schoenen te staan, zeker als je moet zeggen: 'Hier sta ik, ik kan niet anders.....' * Ik heb wel gedacht dat de Fransen nooit zoiets zullen kunnen organiseren rond Calvijn als de Duitsers nu rond Luther doen. Calvijn is daar natuurlijk ook de figuur niet naar. Hoe je ook over Luther kunt denken -hij schreef op zijn oude dag ook kwalijke dingen over het Joodse volk- hij is een bijzondere man geweest, een moedig en begaafd theoloog met grote educatieve gaven. Hij had de ontwikkelingen in zijn tijd mee. Maar mede door zijn toedoen ging de Bijbel in de volkstaal open voor ieder en werden mensen tot een persoonlijk geloof in God aangezet en gestimuleerd. Individuele mensen werden zo bemoedigd, toegerust en getroost. In onze streken zijn we meer de kant van Calvijn opgegaan. Dat heeft o.a. te maken met de verschillende manier waarop Luther en Calvijn (en de zijnen) over de verhouding tot de overheid stonden. De opstand tegen de Spanjaarden werd zo als het ware door het gereformeerde geloof gesanctioneerd. Ook was de visie op het avondmaal verschillend. Maar dat voert te ver om hier uit de doeken te doen.

Dit nummer van Ten Dinst is alweer voor de elfde maand van het jaar. Zondag 26 november is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Ook wel Eeuwigheidszondag genoemd. Als gemeente gedenken wij dan diegenen uit ons midden die ons dit jaar ontvielen. Wij hebben dat rijke perspectief: het mogen geloven -al is dat vaak niet eenvoudig- dat het met de dood niet gedaan is. Degenen die we missen, zijn ons voorgaan..... Wij hopen op een troostvolle en inspirerende dienst.

Rest mij u, jou alle goeds te wensen voor de komende tijd, als de dagen korten, de gordijnen dicht gaan en wij meer 'in de beslotenheid' van het huis leven. Dat het dan toch licht in ons hart mag zijn!

Met een hartelijke groet,
ds. Aleida de Hoog

*Overigens is het sterk de vraag of Luther dit werkelijk precies zo heeft gezegd. Wel is het zo dat hij weigerde zijn uitspraken te herroepen. Anders zou hij natuurlijk ook nooit in de ban zijn gedaan.

DORPSKERK

Laatste zondag kerkelijk jaar

Het is al weer november en dat betekent o.a. ook dat de laatste zondag van het kerkelijk jaar er aan komt, de dag waarop wij de namen noemen van gemeenteleden die ons in het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden. De families worden uitgenodigd om aanwezig te zijn en we steken kaarsen aan voor hun gestorven familieleden. Het is een mooie vorm om hen in gedachtenis te nemen en te houden. Op zondag 26 november zal dit plaats vinden. Op deze dag zijn verdriet en gemis extra voelbaar voor hen die langer geleden afscheid moesten nemen van dierbare familieleden of vrienden. Allen die daarmee te maken hebben wens ik moed en kracht toe.

Bijbelkring

Op dinsdag 28 november maken we een start met het lezen en bespreken van het Bijbelboek Richteren zoals afgesproken op de eerste Bijbelkringavond van het seizoen. De Bijbelkring is van 19.30 uur tot 21.30 uur in 't Gebouwtje. Iedereen is van harte welkom! Op de eerste avond vragen de hoofdstukken 1 en 2 onze aandacht.

Adventstijd

Na de laatste zondag van het kerkelijk jaar begint Advent en die tijd valt dit jaar geheel in december. Op de zondagen 3, 10, 17 en 24 december staat het thema "Een boek vol verwachting" centraal in het materiaal van de kindernevendienst en daar sluiten we in de kerk zoals gebruikelijk bij aan.

Tenslotte

Met het oog op de laatste zondag van het kerkelijk jaar de tekst van lied 952:

*Waar zou het zijn, dat land van licht?
Wie, waar is God, een stem, een naam?
Wie wijst de weg, ik ben alleen.
Wij helpt mij door het donker heen?
Wie neemt mijn hand en leert mij gaan?*

*Waar zou het zijn, de eeuwigheid?
Wie zal er zijn, wie kent dat land?
Wie schenkt er wijn, wie deelt er brood?
Duurt liefde langer dan de dood?
Ik weet zo weinig, ben zo bang.*

*Mijn ogen zoeken overkant,
een glimp van wie er voor mij ging.
De zee is diep, de golven hoog.
Wie kleurt voor mij een regenboog?
Begaanbaar pad de verte in.*

Met vriendelijke groet,
ds. Andries den Besten

Het Levend Kerstverhaal op vrijdag 22 december in Maarsbergen

De voorbereidingen voor het Levend Kersverhaal zijn weer in volle gang. Elk jaar is dit een groot evenement van de Dorpskerk op het landgoed de Meyerhorst in Maarsbergen. Het eeuwenoude kerstverhaal over de geboorte van Jezus wordt hier uitgebeeld. Lopend over het landgoed kunt u luisteren en kijken naar kerstmuziek en een minimusical. Ook dit jaar ontbreken koning Herodes, de herders, de engelen en de wijzen uit het oosten niet. Maar liefst 100 vrijwilligers werken mee aan dit grote evenement. Vorig jaar kwamen er bijna 1000 bezoekers, waaronder veel kinderen, naar het Levend Kerstverhaal.

Ook u bent dit jaar weer van harte welkom. LET OP: dit jaar niet op kerstavond, maar op vrijdag 22 december tussen 18.00 uur en 21.00 uur op landgoed de Meyerhorst, Haarweg 23 in Maarsbergen

LEERHUIS “DE VALKENBURCHT”

Nadat vier zondagen de Tien Woorden aan de orde zijn geweest in de diensten, zijn we vanaf 15 oktober verder gegaan met de profeten uit het Koningenboek. Na Elia staat nu Elisa centraal. De verhalen roepen de nodige vragen op. Het zijn niet de meest zachtzinnige taferelen die we op de zondagmorgen voorgeschoteld krijgen.

Daarom is het fijn dat er na de dienst vragen gesteld kunnen worden aan de voorganger, waar meestal dan ook gebruik van wordt gemaakt.

Vanaf 5 november tot advent is het thema: “De zoon (zonen) van....”

In Genesis wordt gekozen: Abel en niet Kaïn, Isaäk en niet Ismaël, Jakob en niet Esau. Dit is het oerverhaal van Israëls verkiezing. Isaäk en Jakob krijgen de voorkeur, terwijl ze een oudere broer hebben. Zo zal later ook David gekozen worden. Prachtige literatuur waarin de eigen voorvaderen in al hun grootsheid, maar ook in hun falen en tekorten worden getekend.

In de synagoge zijn de hoge en geduchte dagen op 13 oktober afgesloten met de Vreugde der Wet. Op deze laatste dag worden in de synagoge de laatste verzen gelezen van de Thora. (dus de laatste verzen van Deuteronomium) en meteen aansluitend weer de eerste verzen van Genesis. Dit alles gaat met grote vreugde gepaard die tot uitdrukking wordt gebracht door een dansen met de Thora in de hand. Het is een demonstratie van grote innerlijke blijdschap.

De eerste gesprekskring onder leiding van Anne Marie Booij is van start gegaan. We mogen ons verheugen in een flink aantal belangstellenden. De data van de gesprekskring Chagall en Rembrandt in januari 2018 zijn **15 en 22 januari**. Dus niet op 29 januari zoals in het programmaboekje van de Gezamenlijke Kerken staat vermeld.

Een hartelijke groet aan onze zieken en ouderen, in het bijzonder aan één van onze pianisten die door ziekte enige tijd niet in ons midden kan zijn.

Riek van Greuningen

BERICHTEN UIT KERK EN SAMENLEVING

Beatrice de Graaf verlangt naar veiligheid

Historicus en terrorismedeskundige Beatrice de Graaf vindt dat ze als christen een persoonlijk standpunt in moet nemen over het omgaan met het kwaad in de wereld. Ze schreef er een boek over: Heilige strijd. Het verlangen naar veiligheid en het einde van het kwaad.

In dit essay zoekt Beatrice de Graaf naar een theologische visie op geweld, het kwaad en onze veiligheid.

Aan de hand van Augustinus' theologie over de mens, diens gebrokenheid en Gods genade, biedt dit essay een cruciale aanvulling op het hedendaags debat over veiligheid.

De Graaf heeft dit boek geschreven op verzoek van de Protestantse Kerk in Nederland. De Protestantse Kerk wil op deze manier een bijdrage leveren aan het publieke debat rond het thema veiligheid.

De Graaf: 'Je kunt het boek samenvatten in deze vraag: heb je als christen een eigen manier om na te denken over terrorisme en een eigen opdracht om anders bezig te zijn met veiligheid? Mijn antwoord is: ja. Het boek is geen academische studie, maar een essay: een zoektocht naar een eigen standpunt. Het is een handreiking. Ook een christen mag zeggen dat hij bang is. Het motto – 'het verlangen naar veiligheid en het einde van het kwaad' – komt uit het bijbelboek Ezechiël: Ze zullen niet meer door andere volkeren worden geplunderd en niet meer worden verslonden door de wilde dieren, ze zullen veilig wonen en niemand zal ze nog opschrikken. Daarin resoneert het visioen van Jesaja, die te midden van grote beroering een prachtig vergezicht aanreikt.'

Boekpresentatie

Op donderdag 26 oktober om 20.00 uur vond in Ermelo de officiële boekpresentatie plaats bij Riemer & Walinga, Boekverkoopers in Ermelo, Stationsstraat 131 (of de naastgelegen Immanuëlkerk). Ds. René de

Reuver, algemeen secretaris van de Protestantse Kerk, en politicus Gert-Jan Segers (ChristenUnie) namen de eerste exemplaren in ontvangst.

Over de auteur

Beatrice de Graaf is historica en expert op het gebied van terrorisme. Als protestant verdiept ze zich al enige tijd in religieuze en theologische vragen over geweld en veiligheid. Met haar gezin woont ze in Utrecht waar ze hoogleraar Geschiedenis van de Internationale Betrekkingen is. Haar boek Heilige strijd. Het verlangen naar veiligheid en het einde van het kwaad, met een woord vooraf van ds. René de Reuver, verscheen bij Uitgeverij Boekencentrum.

De boekpresentatie kost € 7,50 per persoon. Graag aanmelden via <http://deboekverkoopers.nl/geef-je-op>

Uit de website www.protestantsekerk.nl

Muziek in de St. Theresia kerk

Op zaterdag 18 november is er weer muziek in de Theresiakerk aan de Amertsfoortseweg 50 in Maarn.

Dit keer een pianoconcert van Erwin Rommert Weerstra.

Aanvang van 16.00 uur tot 17.00 uur

De toegang is gratis.

U bent van harte welkom!

Voor meer informatie kunt u bellen met Leon Ruiters telefoon: 414279 of Wim Huinck telefoon: 441867.

Kerngroep V#T van de Maartenskerk Gemeente te Doorn

Graag vestigen wij uw aandacht op interessante avonden georganiseerd door de kerngroep V#T van de Maartenskerk Gemeente te Doorn.

“Zou je niet eens opstaan...?” – stellingname en ontmoeting

Voor meer informatie zie de website: www.protestantsegemeentedoorn.nl

FINANCIEN

Diaconale collecten opbrengsten september 2017

	Maarn	Maarsbergen
03 sep. Stichting Timon	€ 162,26	€ 83,35
10 sep. Jeugdwerk JOP	€ 146,37	€ 57,05
17 sep. Vredeswerk		€ 90,41
24 sep. Mercy Ships	€ 182,75	€ 83,25
sep. Bloemenfonds	€ 84,45	€ 42,40
sep. Zendingsbussen	€ 25,75	€ 48,75

Collecten voor plaatselijk kerkenwerk € 334,21 € 296,52

Kerkbalans 2017

Begroot	€ 164.000,00
Toezeggingen en spontane betalingen	€ 160.043,00
Ontvangen tot en met 30 september 2017	€ 129.926,00

Collectebonnen

Kaarten met: 20 bonnen van € 2,00 = € 40,--

20 bonnen van € 1,00 = € 20,--

*te bestellen via banknummer **NL15RABO0355133954** ten name van de Protestantse Gemeente te Maarn-Maarsbergen met vermelding van de gewenste bonnen.*

OVERIGE MEDEDELINGEN

PCOB

Dinsdag 21 november komen wij weer bijeen. Die middag kunt u kijken naar een serie dia's van Thailand, een land met vele boeddhistische tempels en andere bezienswaardigheden. Helaas is de belangstelling voor onze bijeenkomsten vaak zo gering en dat ontmoedigt ons. Kom toch eens kijken en elkaar ontmoeten, dat is gezellig en doorbreekt misschien de eenzaamheid. Wij komen bijeen in het Trefpunt in Trompstaete om 14.00 uur. De koffie en thee wacht op u vanaf 13.30 uur
Cees Tiernego

Koffie ochtend

Op 2 november is er weer een koffie ochtend gepland. Wij, de gastvrouwen, heten u dan weer van harte welkom. Bent u nog nooit geweest, doe eens een poging en geniet van de koffie en een gezellig gesprek.

Vanaf 10 uur tot half 12 is iedereen welkom ongeacht uw leeftijd.

Namens alle gastvrouwen,
Rie Goede telefoon 441666

Samen eten

Op donderdag 16 november eten we weer samen in de Ontmoetingskapel.

Bent u nog nooit geweest? Probeer het een keer! Kosten € 10.50

We beginnen de maaltijd om half zes. Opgeven of afmelden bij:

Rie Goede telefoon 441666

Zendingserfgoedkalender 2018

De Zendingserfgoedkalender 2018 is weer beschikbaar. Voor 2018 zijn de afbeeldingen uit Oriëntaals-Orthodoxe kerken in Nederland overgenomen. Uit de Syrisch-, Koptisch-, Ethiopisch- en Eritrees-Orthodoxe kerk en uit de Armeens Apostolische kerk. De geschiedenis van deze kerken, hun gebruiken en kerkelijk leven en hun iconen en miniaturen zijn beschreven. Vaak is hun komst naar Nederland, hun groei en bloei het resultaat van vervolging, (burger) oorlog of marginalisering in het land van herkomst. Ruim aandacht wordt er ook gegeven aan migranten- en internationale kerken in ons land, waar deze vijf tradities deel van uitmaken.

De kalender kost € 9,-. In de maand november zullen er in de kerken intekenlijsten liggen, waarop u kunt aangeven of u deze kalender wilt kopen. Daarnaast kunt u het telefonisch doorgeven. Namens ZWO, Annechien Laporte, telefoon 431378

Postzegels, ansichtkaarten, cartridges en brillen brengen geld op voor de Zending

In de eerste plaats: dank aan allen die trouw hun postzegels, ansichtkaarten en lege cartridges inleveren in de kerken. Miljoenen postzegels, duizenden ansicht- en geboortekaartjes, honderden mobieltjes en cartridges en kilo's oud geld gingen door de handen van tientallen vrijwilligers. Ieder jaar levert dit weer een mooi bedrag op voor de zendingsprojecten van Kerk in Actie. In 2016 was dit bijvoorbeeld landelijk ruim € 41.000,-, een recordbedrag!

Nu de vakanties weer voorbij zijn, vraagt u zich misschien af wat u zult doen met de kaarten die u ontvangen heeft uit verschillende streken en landen. Doe ze alstublieft niet bij het oud papier, maar lever ze in, als u ze zelf niet wilt bewaren.

Kaarten met een postzegel leveren het meeste op, maar ook losse postzegels, die ruim uitgeknipt zijn, blijken heel interessant voor verzamelaars. Zelfs themakaarten, zoals bijvoorbeeld de kaarten van Anton Pieck, voor het Kind en Stichting kinderpostzegels en geboorte-aankondigingen worden gespaard. (Dubbele kaarten brengen niets op, doet u die liefst zelf bij het oud papier. Dat scheelt veel gesjouw.)

Er zijn in de verschillende provincies vrijwilligers, die alles wat binnenkomt sorteren. Zij zorgen ervoor dat het materiaal op de verschillende verzamelaarsbeurzen wordt aangeboden en verkocht. Ook lege cartridges, afgedankte telefoons en brillen kunnen ingeleverd worden. Deze worden indien mogelijk, gerecycled of klaargemaakt voor hergebruik.

Als u bij het opruimen van kasten of laden oud geld tegenkomt, kunt u ook dit inleveren. Bij Kerk in Actie kent men de weg om dit in te leveren. Het brengt geld op voor de projecten van Kerk in Actie.

Bovenstaande artikelen kunnen, liefst in envelop of tasje, of doos, ingeleverd worden bij de kerken en bij Lien Odijk, Woudenbergseweg 72, telefoon 430318 en Annechien Laporte, Woudenbergseweg 42A, telefoon 431378, beiden te Maarsbergen.

ADRESSEN EN TELEFOONNUMMERS (0343)

MAARN

ONTMOETINGSKAPEL : Kapelweg 45
Predikant (tijdelijk) : ds. M.A. de Hoog tel. 0343-476878,
b.g.g.: 06-21893914 e-mail: madehoog50@gmail.com

MAARSBERGEN

DORPSKERK : Woudenbergseweg 52
Predikant : ds. A. Den Besten, Angeler 3, 3863 BP Nijkerk
tel. 06-44997660
e-mail: a.besten9@gmail.com, dorpskerk@pknmm.nl

PROTESTANTSE GEMEENTE

Scriba : Dhr. J. Spilker, Beeklaan 1 3951EV Maarn tel. 442444,
e-mail: scribapknmm@gmail.com
Kerkelijk bureau : Mw. M.W. Sèrno, Tromplaan 5, 3951CL Maarn,
tel. 441530, e-mail: mwserno@tele2.nl
Voorzitter College van : Dhr. J.M. van der Meulen
Kerkrentmeesters Postadres: Kapelweg 45, 3951 AB Maarn
e-mail: kerkrentmeesters@pknmm.nl
Penningmeester : Dhr. A. Tijsseling, Engweg 9/A, 3953 BD Maarsbergen,
College van Kerkrentmeesters tel. 431277 e-mail: a.tijsseling@hetnet.nl
Administratie : Postadres: Kapelweg 45,3951 AB Maarn
College van Kerkrentmeesters : NL13INGB0009067637 t.n.v. Protestantse Gemeente
ING bankrekening College van te Maarn-Maarsbergen RSIN: 824130376
Kerkrentmeesters : Dhr. H. Vernig, Lijsterbeslaan 17,
Voorzitter Diaconie 3925 JH Scherpenzeel
tel. 033-2771127 email: hc.vernig@planet.nl
ING bankrekening Diaconie : NL54INGB0009145954 t.n.v. Diaconie Protestantse
Gemeente te Maarn-Maarsbergen RSIN : 824130406
Instrumentenfonds NL13INGB0009067637 t.n.v. Protestantse Gemeente
Ontmoetingskapel te Maarn-Maarsbergen tbv Instrumentenfonds
Kerktaxi : Mw. L. Beishuizen, Bakkersweg 33, tel. 06 – 30119967
Verhuur kerkgebouw Mw. A. Willemsen, tel. 06 - 1922 2411
Ontmoetingskapel e-mail: verhuur.kapel@gmail.com
Verhuur 't Gebouwtje Fam. Van Wolfswinkel Woudenbergseweg 76,
Maarsbergen, tel. 431384
Maarsbergen email: reserveren.dorpskerk@pknmm.nl

DE VALKENBURCHT

Voorganger : Ds. A.M. Booij, Drift 5, 3721BH, Bilthoven
tel. 030-2292228, e-mail: tiekbooij@online.nl
Coördinator : Mw. H.N. van Greuningen-de Geus,
Scherpenzeelseweg 8, 3953MB Maarsbergen,
tel. 431561, e-mail: info@leerhuisdevalkenburcht.nl
Bankrekening : NL68TRIO 0390953822
t.n.v. Leerhuis de Valkenburcht